

België, 1912. Om haar dromen
waar te maken, moet Nellie alles
wat vertrouwd is achterlaten...

SARAH LARK

GROTE DROMEN

ROMAN

1

‘Ik vind dat helemaal niet aangenaam,’ zei Nellies moeder.

Nellie hoorde haar al voordat ze de deur van de woonkamer had geopend. Haar ouders hadden haar ontboden voor een serieus gesprek. ‘Natuurlijk is het goed als een meisje kan rekenen. Ze moet immers ooit een huishouding voeren en dus moet ze leren met een bepaald budget rond te komen. Maar waar heeft ze natuur- en scheikunde voor nodig? Die nonnen maken een blauwkous van haar. Ik ben er absoluut niet voor om Cornelia langer dan noodzakelijk is bij hen te laten.’

Nellie had zoiets al verwacht, maar toen ze naar binnen liep zag ze dat het nog erger was dan ze had gevreesd. Haar vader had haar rapport in de hand dat hij aandachtig bestudeerde, terwijl haar moeder achter hem stond en hetzelfde deed.

Nellie had die dag een tussenrapport gekregen, waar ze zelf heel tevreden over was. In alle exacte vakken was zij de beste van de klas en ze had ook goede cijfers voor Frans en Nederlands. Op een bijlage van het rapport stond de dringende aanbeveling haar na dit schooljaar op het lyceum te laten, zodat ze daarna eindexamen zou kunnen doen. De middelbare meisjesschool in Kortrijk, een streng instituut dat door nonnen werd geleid, bereidde de leerlingen niet alleen voor op het leven als huisvrouw, maar ook op een beroep. Met het lyceumdiploma op zak kon ze naar de universiteit om een van de weinige vakken te studeren waarvoor vrouwen werden toegelaten, maar mocht ze ook naar de lerarenopleiding.

De meeste ouders lieten hun dochters echter niet zo lang naar school gaan; bijna alle meisjes gingen op hun zestiende van school. Nu moest voor Nellie wat dat betreft ook een besluit worden genomen. Ze wilde ontzettend graag studeren, hoewel vrouwen nog altijd niet werden toegelaten tot de door haar gewenste studie diergeneeskunde. Maar ze bleef optimistisch, want

over twee jaar was het misschien anders. Ze had de aanbeveling dan ook vol hoop aan haar moeder laten zien.

‘Daar hebben we het vanavond wel met je vader over,’ had haar moeder gezegd, maar haar blik beloofde weinig goeds.

Dat gesprek vond nu plaats, nog voor de avondmaaltijd. Haar vader vond het prettig om zich nadat hij zijn huisartsenpraktijk had gesloten voor de open haard te ontspannen met een glaasje cognac. Nellies moeder benutte dit rustige moment graag om onplezierige onderwerpen te bespreken. Daarmee voorkwam ze lange discussies, aangezien haar man problemen dan het liefst snel oploste om zich daarna meteen weer terug te trekken met zijn krant en zijn cognac. Meestal ging hij gewoon akkoord met de voorstellen van zijn vrouw.

Haar moeder bekeek de inhoud van Nellies handwerkmandje, waarschijnlijk om te zien waarom haar dochter zo’n slecht cijfer voor handwerken had gekregen, en keek vol afkeer naar een borduurwerkje.

‘Het volgende semester zal ik beter mijn best doen,’ zei Nellie, nog voordat ze haar vader begroette. ‘Dat beloof ik –’

‘Wat is dit?’ Haar moeder hield beschuldigend een stuk stof omhoog waarop Nellie verschillende steken had geoefend. Ze herkende de stiksteek en de blinde steek, de heksensteek en de festonsteek, maar een paar andere zeker niet.

Nellies vader keek er even naar en zei: ‘Dat is een enkele knoopnaad, daarmee sluit je over het algemeen een wond.’ Hij leek dat helemaal niet vreemd te vinden, maar zijn vrouw snoof. ‘En dat andere is een intracutane hechting. Perfect uitgevoerd.’

Nellies moeder keek hem verbijsterd aan. ‘Bedoel je dat dit... chirurgische hechtingen zijn? Maar hoezo...? Kun je me dat uitleggen, Cornelia?’ Mevrouw Van der Heyden sprak haar dochter altijd met haar volledige naam aan en zou haar nooit gewoon Nellie noemen.

Nellie knikte. ‘Dat... was een opdracht. We moesten alle steken maken die we kennen en die vervolgens aan de klas uitleggen.’

Dokter Van der Heyden fronste en keek zijn dochter eindelijk

aan. ‘Waar ken je die chirurgische hechtsteken dan van?’ vroeg hij, eerder belangstellend dan afkeurend.

‘Van Phipps’ vader. Ik help hem toch vaak met de dieren.’

Dat zou ze het liefst elke vrije minuut doen, maar meneer De Groot scheen het niet prettig te vinden als ze in zijn praktijk was. Hij had veel liever dat zijn zoon hem hielp als een onhandelbare kat of hond vastgehouden moest worden, hoewel zijn vrouw dat meestal deed.

Van der Heyden zei lachend: ‘Zie je, Josefine. Ze vindt naaien wel leuk, alleen niet als het stof is.’

‘Ik vind dat helemaal niet grappig, Pieter!’ zei Nellies moeder. ‘Integendeel, ik moet er niet aan denken wat de lerares daarover heeft gezegd!’

‘Zuster Irene vond het helemaal niet erg,’ zei Nellie. ‘Ze heeft me zelfs laten uitleggen wat de verschillen zijn en waar je moet beginnen te hechten.’

‘En daarmee zijn we terug bij ons onderwerp,’ zei mevrouw Van der Heyden. ‘De meisjes worden aangemoedigd belangstelling te hebben voor zaken die vrouwen niets aangaan. Ze worden, zoals ik al zei, opgeleid tot blauwkousen, geleerde vrouwen. Straks wil Cornelia nog studeren!’

‘Waarom ook niet?’ vroeg Nellie, nu toch een beetje opstandig.

Haar moeder keek haar boos aan en zei tegen haar: ‘Doe niet zo belachelijk!’ Daarna wendde ze zich weer tot haar man en zei: ‘Je ziet het. Goed, ik vind dus dat Cornelia na dit schooljaar van deze school moet. Ze wordt binnenkort zestien, en –’

‘...is dan dus nog veel te jong om te trouwen,’ zei Nellies vader. ‘Wil je soms dat ze hier de komende jaren zit te niksen? Of De Groot lastigvalt? Als ze niets te doen heeft, zal ze zich nog meer met die beesten bezighouden. Ik heb echt wel gezien, Nellie, dat je weer zwerfkatten behandelt en ik zeg het nog één keer: die beesten verdwijnen uit de gereedschapsschuur of ik laat ze ophalen door de vilder. Het is natuurlijk prima dat je van die beesten houdt... Als je getrouwd bent kun je natuurlijk wel

een schoothondje nemen, maar in een doktershuis... We weten allang hoe belangrijk hygiëne is in een praktijk, en die beesten brengen alleen maar ziektekiemen binnen.'

Nellie beet op haar lip. Dierenarts De Groot zorgde er ook voor dat het smetteloos schoon was in zijn praktijk. Zij had dat van hem overgenomen, zodat haar beschermelingen niets en niemand ergens mee konden besmetten. Helaas was daar met haar vader niet over te praten.

'Ja, papa,' zei ze onderdanig, alleen al om hem niet nog meer te irriteren. Hij leek, in elk geval wat de school betreft, haar kant te kiezen. Dat bleek echter meteen al een verkeerde inschatting.

'Wat vind je van een echte huishoudschool?' vroeg haar vader. 'Als Nellie niet eens over de basisvaardigheden voor het voeren van een huishouding beschikt? Koken kan ze kennelijk ook niet. Het rook hier tenminste vreselijk toen ik laatst thuis kwam! Volgens Elfriede had Nellie gekookt.'

Elfriede was het dienstmeisje van de Van der Heydens.

'Toen had ik goudsbloemzalf gemaakt,' vertelde Nellie. 'Op basis van varkensvet. Natuurlijk ruikt dat niet lekker, maar zo kun je heel goedkoop een zalf maken om wonden te genezen en –'

'Dus alweer voor die schurftige beesten,' zei Van der Heyden. 'Dat moet maar eens afgelopen zijn, Josefine. Nellie moet worden gedwongen zich met gepastere zaken bezig te houden. Is er een huishoudschool in Kortrijk?'

Nellies wereld stortte in. Al haar plannen om ten minste eindexamen te doen, zelfs als ze haar geliefde studie niet mocht volgen, leken in rook op te gaan. Aan de andere kant... volgens haar was er helemaal geen huishoudschool in Kortrijk.

Dat bevestigde haar moeder dan ook. 'Dan zou ze naar een kostschool moeten.' Dat klonk niet alsof ze het voorstel van haar man principieel afwees. Zelf had ze ook op een op de huishouding gerichte middelbare meisjesschool gezeten, en wel in Nederland, waar ze was opgegroeid. Ze vertelde nog altijd enthousiast over de heerlijke tijd op de St. Elisabeth School in Utrecht.

Utrecht? Nellie kreeg een idee. Phipps zou in het voorjaar eindexamen doen en daarna diergeneeskunde gaan studeren. Daarvoor moest hij net als zijn vader naar de universiteit van Utrecht.

‘Kan ik niet naar de St. Elisabeth School?’ vroeg ze harts-tochtelijk. ‘Waar jij op hebt gezeten, mama?’ Ze dwong zichzelf enthousiast te kijken. ‘Je vertelt toch heel vaak over het plezier dat je daar met de andere meisjes hebt gehad? Je kunt daar zelfs eindexamen doen.’

Hoewel haar vader het diploma dat zijn vrouw op die kost-school had behaald ‘puddingdiploma’ noemde.

Mevrouw Van der Heyden streek over haar voorhoofd. Ze leek verscheurd te worden. ‘Ik weet het niet, Cornelia. Natuurlijk is St. Elisabeth een fantastische school, maar het is zo ver weg...’ De Nederlandse stad lag meer dan tweehonderdvijftig kilometer verderop. ‘Dan kun je in het weekend niet naar huis komen.’

‘Des te beter,’ zei Nellies vader. ‘Dan moet ze dus contact zoeken met andere leerlingen. In het weekend zullen ze haar aansporen vrouwelijke bezigheden te zoeken en ze zullen al helemaal niet toelaten dat ze daar een halve dierentuin naartoe haalt.’

‘Heeft je verzoek niets te maken met het feit dat Philipp de Groot in Utrecht gaat studeren?’ vroeg haar moeder.

Nellie keek haar onschuldig aan. ‘Phipps? Die zie ik toch helemaal niet meer.’

Ze had haar vriend de laatste tijd inderdaad zelden gezien. Phipps had het druk met zijn school. Leren ging hem minder gemakkelijk af dan haar en als hij zijn eindexamen met goed gevolg wilde afleggen moest hij echt zijn best doen. Hij bracht zijn weinige vrije tijd door met zijn viool – nog altijd vaak in de stal terwijl Nellie zijn paard bereed, maar dat wisten haar ouders niet.

‘En als hij al naar de universiteit gaat wil hij me niet eens meer kennen! Hij zal heus geen tijd willen doorbrengen met een kostschoolmeisje.’

Mevrouw Van der Heyden keek haar sceptisch aan. Dat betwijfelde ze kennelijk. Zij had haar man ook leren kennen toen hij in Utrecht studeerde, maar hij was toen veel ouder geweest dan Phipps nu en had maar één semester in Nederland gestudeerd. Daardoor had hij meer tijd voor sociale activiteiten gehad dan een eerstejaars en zelf zat ze toen al niet meer op school, maar hield ze zich bezig met een liefdadigheidsorganisatie. Ze waren aan elkaar voorgesteld op een door de armenzorg georganiseerd bal en zo was het dus begonnen.

Haar vader leek niet bang voor Nellies relatie met haar vriend. 'Philipp kan tijdens de reis een oogje op haar houden,' zei hij rustig.

Haar moeder fronste. 'Je moedigt dat dus ook nog eens aan?' vroeg ze met tegenzin. 'Die... vriendschap?'

Van der Heyden rolde met zijn ogen. 'Josefine, die twee trekken al met elkaar op sinds ze heel klein waren. Ik zie niet in waarom een gezamenlijke treinreis gevaarlijker zou zijn dan wanneer hij haar hier helpt een kattenval te bouwen om die schurftige kater te vangen die sindsdien in onze schuur zit. Ik zie daarin geen eh... erotische verwickelingen. Het is een feit dat die jongeman vier jaar moet studeren en in die tijd niet eens aan trouwen kan denken. Voordat hij afgestudeerd is heb jij allang een andere man voor Cornelia gevonden. En zelfs als dat niet zo is en die twee zich nog altijd tot elkaar aangetrokken voelen wordt ze gewoon de vrouw van een dierenarts. De Groot heeft immers een goede praktijk en ze heeft nu eenmaal een zwak voor dieren.'

Josefine van der Heyden vertrok haar gezicht. Zij had een totaal andere partij voor haar dochter in gedachten, maar zoals altijd gaf ze haar man uiteindelijk gelijk. 'Ik schrijf morgen naar Utrecht,' zei ze, nog wel een klein beetje tegenstribbelend, 'en dan horen we wel of mevrouw Verhoeven een plekje voor haar heeft.'

Mevrouw Verhoeven was de oprichtster en directrice van de kostschool en volgens de verhalen van Nellies moeder ontzet-

tend streng. Toch was Nellie optimistisch. Ze zou er heus wel in slagen om Phipps te zien, zodat ze het plan waar ze al jaren mee rondliep kon realiseren. Phipps moest alles wat hij tijdens zijn studie leerde met haar delen. Haar droom om dierenarts te worden was zojuist een stap dichterbij gekomen.

Nellie liep opgelucht naar de gereedschapsschuur in de tuin om te kijken hoe het ging met haar nieuwste beschermeling, een ruwharige zwarte hond.

Ze had hem in bad gedaan, maar hij rilde nog steeds van de kou. ‘Wat erg voor je!’ zei ze. Ze droogde hem nog een keer stevig af. Het was waterkoud en ze had zelf ook niet in de buitenlucht in bad willen gaan. ‘Als het aan mij lag nam ik je mee naar binnen, dan kon je voor de open haard opdrogen. Maar volgens mijn vader verspreid je ziekten.’

Dat was misschien wel zo geweest voordat ze hem uitgebreid had gewassen. De vacht van de zwerfhond, die al een paar dagen door Ledegem had gedwaald, had vol vlooien gezeten en hij leek ook schurft te hebben. Nellie moest dat eerst allemaal behandelen voordat ze hem in het tuinhuis liet slapen. Een bad met een mijt dodende shampoo hielp daar nog het beste tegen. Nellie dekte haar beschermeling warm toe en zei bemoedigend: ‘Je wordt straks wel warmer.’

Dat leek de hond niet te overtuigen, want hij jankte toen ze wegliep om haar andere dieren te aaien. De rode kater Joppe had slechts één oog en op dat moment een gewonde poot. De broodmagere zwerfpoes had ze op het station gevonden, bloedend en zonder staart – misschien was er een dierenbeul bezig. De poes was zelfs in paniek voor Nellie gevluht, maar liet inmiddels toe dat zij haar wonden verzorgde.

‘Wat moet ik in vredesnaam met jullie doen als mijn vader echt wil dat we de schuur leegmaken?’ Nellie zuchtte. Het leven was echt niet eenvoudig, maar ze zou het nooit opgeven.

2

‘Ik weet nog steeds niet hoe we dat moeten organiseren,’ mopperde Phipps.

Hij zat samen met Nellie in de trein naar Utrecht en ze had hem opnieuw laten beloven dat hij haar samen met hem zou laten studeren. ‘Dan moeten we elkaar regelmatig zien, minstens één keer per week. Jij kunt de colleges niet volgen en alleen mijn aantekeningen lezen. Maar tijdens colleges schrijf ik vaak alleen steekwoorden op.’

‘Je moet die steekwoorden gewoon met me doornemen. Zo-doende herhaal je zelf ook nog een keer wat je hebt geleerd,’ zei Nellie voor de zoveelste keer. ‘Dat kan geen kwaad. Bovendien zijn er boeken...’

Ze was geïrriteerd. Ze had een vermoeiende tijd achter de rug, zodat ze nu het liefst wilde uitrusten voordat ze het hoofd moest bieden aan de eisen die de St. Elisabeth School voor Meisjes aan haar zou stellen. Ze had dan ook helemaal geen zin om nog langer over Phipps’ twijfels te praten. Ze had al genoeg gesprekken gevoerd waarbij ze al haar overredingskracht had moeten gebruiken, want het was niet eenvoudig geweest om mensen te vinden die bereid waren haar beschermelingen te verzorgen, hoewel die er nu allemaal goed uitzagen en tam waren. Wie wilde in vredesnaam een kater met één oog en een poes zonder staart? Het gemakkelijkst had ze de hond kunnen onderbrengen, die inmiddels niet meer schurftig was, maar een glanzende vacht had en zelfs als waakhond kon fungeren. Uiteindelijk had ze ze allemaal ondergebracht, zodat ze zich nu had kunnen ontspannen als Phipps maar niet dwars zou liggen.

‘Jij zult ook niet gemakkelijk weg kunnen,’ zei Phipps. ‘De nonnen passen heel goed op hun leerlingen.’

‘Dat zijn geen nonnen,’ zei Nellie. ‘St. Elisabeth is een seculiere privéschool en natuurlijk een soort gevangenis, daar heb

je gelijk in. Ik weet nog niet hoe ik moet ontsnappen, maar ik verzin heus wel iets. Zeker weten.'

Phipps knikte somber. Eigenlijk twijfelde hij daar niet aan, want zolang hij haar kende had ze altijd wel iets verzonnen.

'Je moet me nog wel je adres geven,' zei Nellie en ze pakte een schrijfblok.

'Waarom? Mevrouw De Winter verbiedt vrouwenbezoek.'

Phipps' vader had zijn zoon ondergebracht bij een weduwe die kamers verhuurde aan studenten en waarschijnlijk even streng op de deugd van de jongemannen lette als mevrouw Verhoeven op de deugd van de meisjes op de kostschool.

'Zodat ik je kan vinden als ik weet hoe het verdergaat,' zei Nellie fel. 'Lieve help, Phipps, doe niet zo dom! Ik weet dat je chagrijnig bent en geen zin hebt in je studie en zo. Jij wilt liever auditie doen op het conservatorium en violist worden. Maar misschien had je dat beter eindeloos tegen je vader kunnen zeggen in plaats van tegen mij. Dan had hij je misschien je zin gegeven en het je op z'n minst laten proberen. Als ik jou was zou ik het ook nu nog proberen. Auditie doen kost niets en dan weet je in elk geval hoe anderen je vioolspel beoordelen.'

'Ik speel heus niet zo goed als ik zou kunnen...' Phipps zuchtte. Daar kon Nellie niets tegen inbrengen. Maar Phipps speelde virtuoos voor iemand die het zichzelf bijna allemaal had aangeleerd, terwijl andere muziekstudenten misschien al vanaf hun vroegste jeugd les hadden gehad.

'Je kunt het toch proberen!' hield Nellie vol. 'Hoe dan ook, alleen maar omdat jouw dromen niet uitkomen hoeft ik mijn pogingen om dat te leren wat ik echt wil niet ook op te geven. Stel je dus niet aan, maar verman je en help me. Misschien kan ik jou ook een keer helpen. We moeten gewoon het beste proberen te maken van onze tijd in Utrecht.'

★★★

Phipps had de St. Elisabeth School heel goed ingeschat. Mevrouw Verhoeven nam haar leerlingen meteen onder haar hoede, zodra ze in Utrecht aankwamen. Nellie werd op het perron

al opgevangen door een jonge vrouw die zich voorstelde als Doortje.

Doortje zat in de examenklas en was kennelijk betrouwbaar genoeg om de nieuwe leerlinge op te halen. Ze was achttien en al verloofd, vertelde ze Nellie toen ze in de gesloten koets van de school zaten. Doortje had donker haar en sprak vol lof over de docentes en haar toekomstige echtgenoot. Hij was notaris en ze zou ooit een grote huishouding moeten voeren, vertelde ze trots, waar ze volgens haar na haar tijd op de St. Elisabeth School uitstekend voor zou zijn toegerust.

De school was gevestigd in een groot elegant huis in een buitenwijk van Utrecht. Classicistisch noemde Doortje het gebouw, en ze kon zelfs iets over de geschiedenis ervan vertellen.

Nellie concentreerde zich echter op het kleine park waar een hoog hek omheen stond. Er waren natuurlijk plaatsen die vanuit het huis niet te zien waren, maar het was onwaarschijnlijk dat ze over het hek met de hoge pieken kon klimmen. Bovendien zouden ze Nellie missen als ze overdag gewoon een paar uur verdween. Ze zou dus een excuus moeten hebben om de school op legale wijze via de hoofdingang te verlaten.

Doortje bracht Nellie naar het kantoor van de directrice, die haar nieuwe leerlingen persoonlijk verwelkomde. Mevrouw Verhoeven was een grote, magere vrouw met een harde blik. Ze droeg donkere kleren en Nellie herinnerde zich nu dat ze weduwe was. De vrouw droeg haar haar strak naar achteren en in een knotje. Toch glimlachte ze een beetje toen ze Nellie begroette. 'Ik denk nog graag terug aan je lieve moeder, kind,' zei ze nadat ze Nellie kort had begroet. 'Josefine was een van mijn liefste leerlingen. Ik hoop dat je probeert haar te evenaren.' Ze keek naar het rapport dat Nellies moeder haar had gestuurd en dat al in een dossiermap lag, en zei: 'Aan je cijfers te zien ben je een bijzonder pientere jonge vrouw.'

Nellie vroeg zich af wat ze daarmee bedoelde.

'Toch zijn er nog wat hiaten in je opleiding, zoals je lieve moeder me heeft laten weten. Je... bespeelt geen muziekinstrument?'

Nellie schudde haar hoofd. In de salon van de Van der Heydens stond weliswaar een piano, maar ook haar moeder speelde heel zelden, en volgens Nellie nogal slecht. Niemand in haar familie was erg muzikaal. Phipps kreeg in elk geval altijd een gekwelde blik op zijn gezicht als iemand pianospeelde. Volgens hem was het ding vreselijk vals, maar dat was Nellies moeder nooit opgevallen.

‘Dat is heel jammer, Cornelia. We proberen hier de artistieke interesses van onze leerlingen te stimuleren. Het is toch mooi als een vrouw haar echtgenoot elke avond een genoeg kan doen met een kort pianospel of een gezelschap met een lied?’ Ze keek nog een keer naar Nellies rapport. Nellie had niet alleen een slecht cijfer voor handwerken, maar ook een middelmatig cijfer voor zingen.

Nellie kreeg opeens een idee. ‘Dat zou ik heel graag willen leren. Piano, of viool. Kan ik hier ook lessen volgen?’

De directrice knikte. ‘Ik weet echter niet of onze mevrouw Van Doorn beginners les wil geven. We hebben zelfs een klein orkest. Maar dat zien we nog wel. Ik zal je nu eerst het lesrooster geven en daarna brengt de huismoeder je naar je kamer. Jij woont in de westelijke vleugel in de Van Dyck-kamer. Je weet wie Anthonis van Dyck was?’

‘Een schilder,’ zei Nellie. Dat had ze tenminste een keer gehoord, hoewel ze geen enkel werk van deze kunstenaar kende.

Mevrouw Verhoeven knikte goedkeurend. ‘Een vertegenwoordiger van de Vlaamse barok, een leerling van Peter Paul Rubens. Het is mooi dat je belangstelling hebt voor kunstgeschiedenis, Cornelia. Je kunt nu gaan. Je wilt je kamergenotes natuurlijk leren kennen. Nore en Elsa zijn al sinds de eerste klas bij ons en zij kunnen je helpen wegwijs te worden.’

Nellie maakte een keurige reverance en verliet de kamer. Ze werd meteen opgevangen door de huismoeder, mevrouw Bakker. Ze lieten de meisjes hier kennelijk geen moment alleen. Nellie liep met de vriendelijke mollige vrouw mee door donkere gangen waar al even donkere schilderijen aan de muren hingen.

Mevrouw Bakker vertelde haar ondertussen dat de huisregels roepen, luid praten, door de gangen rennen en op de kamer eten verboden. De maaltijden waren zeer uitgebreid, vertelde ze, en daardoor goed voor de gezondheid. Het werd niet op prijs gesteld als de leerlingen ook nog eens zoetigheid naar binnen smokkelden. De school vond het sowieso belangrijk dat de leerlingen gezond leefden. Daarom begon elke dag met gymnastiek om het lichaam sterker te maken, en onderdeel van de dagelijkse routine was een wandeling in de tuin voor beweging in de frisse lucht. 'Wij streven ernaar om lichamelijk en geestelijk gezonde vrouwen de wereld in te sturen.'

Nellie moest meteen aan fokmerries denken. Het op een diervriendelijke manier fokken in kuddeverband, met goed voer en lichte beweging, maakte het waarschijnlijk dat de merrie gemakkelijk werd bevrucht en gezonde veulens op de wereld zette. Hoewel Nellie zich daarover opwond, schoot ze toch bijna in de lach.

De kamer waar de huismoeder haar naartoe bracht was gelukkig lichter dan de gangen. Er waren grote ramen en aan de muren hingen reproducties van de belangrijkste schilderijen van Van Dyck. Nellie zag het portret van een blonde jongen en een van een in het rood geklede vrouw met een kind. Verder stonden er drie bedden, drie bureautjes, drie nachtkastjes en een grote kledingkast. Twee meisjes van Nellies leeftijd waren al bezig met het opruimen van hun spullen, rustig en heel zorgvuldig. Zelf propte ze haar kleren altijd zo snel mogelijk ergens in en hoopte dan dat Elfriede het wel goed zou doen. Ze vond de toewijding van haar kamergenootjes dan ook bijzonder bewonderingswaardig en begreep nu al dat het niet gemakkelijk zou zijn om even netjes te zijn.

De huismoeder stelde de meisjes voor als Nore en Elsa. Nellie kon hen maar moeilijk uit elkaar houden. Ze waren allebei blond, hadden blauwe ogen en hun haar zat in een ingewikkelde vlecht, en ze keken ontstemd naar Nellies paardenstaart.

Nellie vroeg zich af of je haar doen op het curriculum stond,

zodat ze even op het lesrooster keek dat mevrouw Verhoeven haar had gegeven. Dat zag er volkomen anders uit dan dat van haar vorige school. Er stonden vakken op als naaien, kunstgeschiedenis en tekenen, en zelfs koken. Frans en Nederlands ontbraken natuurlijk niet en muziek nam veel plaats in. Biologie, natuur- en scheikunde heetten samen natuurwetenschappen.

Nellie zuchtte. Ze zou gelukkig niet veel tijd nodig hebben om te leren, zodat ze zich kon bezighouden met haar eigenlijke studie, als ze een manier vond om Phipps te ontmoeten.

‘Wat doen jullie op de vrije middagen?’ vroeg ze aan Nore, die haar een bed bij het raam had gegeven.

Nore haalde haar schouders op. ‘Dan zijn we met ons handwerkje bezig of we hebben muziekles. Een paar meisjes die van landgoederen komen hebben dan rijles.’

‘Zijn hier paarden?’ vroeg Nellie.

Nore schudde haar hoofd. ‘Nee, ze gaan naar een manege ergens in de stad.’

‘Je mag de school dus verlaten?’ Nellie kreeg al hoop.

Nore knikte. ‘Natuurlijk alleen om een goede reden. Je mag niet in je eentje door de stad dwalen. Maar als de directrice je toestemming geeft om externe lessen te volgen of om familieleden te bezoeken...’

Nellie dacht even na. Haar grootouders woonden nog in Utrecht en ze zou om het weekend bij hen logeren. Kon ze misschien doen alsof ze hen twee keer per week wilde zien? Erg geloofwaardig zou dat niet klinken, vooral als ze daar helemaal niet naartoe ging. Toen dacht ze weer aan de piano en ze nam zich voor dat de volgende ochtend met de directrice te bespreken.

Na lang nadenken stelde Nellie haar plan uit tot de volgende week. Het was natuurlijk nuttig, en geloofwaardiger, als ze eerst de school verkende en een beetje gewend was. Dus liep ze met Nore en Elsa, die al twee jaar goede vriendinnen waren en weinig belangstelling voor Nellie hadden, mee naar de eetzaal,

waar voedzaam maar eenvoudig eten werd geserveerd. Tijdens de maaltijden las een leerling voor, op dat moment een briefroman van Aagje Deken. De andere meisjes moesten zwijgend luisteren. Aan elke lange tafel zat een lerares die elke overtreding van de tafelmanieren berispte.

Nellie vond het allemaal nogal somber en ze voelde zich pas weer iets beter toen ze na de maaltijd vrije tijd kregen en de meisjes vrolijk door elkaar praatten, terwijl ze een gezelschapsspelletje deden of met een handwerkje bezig waren. Een paar verdiepten zich in een boek. Nellie realiseerde zich opgelucht dat het niemand zou opvallen als zij een leerboek over diergeneeskunde onder de omslag van een sociale roman verstopte.

De dagen daarna las ze Franse gedichten en deed ze haar best mee te doen aan een bespreking van een werk van Willem Kloos. Ze probeerde zich echt te verdiepen in de werken van kunstenaar Caspar David Friedrich en leerde tijdens de huishoudles hoe je karamel maakte die je kon gebruiken voor zoete gerechten en voedselkleurstof voor het kleuren van sauzen. De chemische reacties werden daarbij niet besproken, hoewel die Nellie meer interesseerden dan de toepassing ervan. Tijdens de muziekles moest ze voorzingen en kreeg te horen dat zij de tweede stem in het koor zou zingen. De lerares vond het spijtig dat ze tot nu toe geen muziekinstrument had bespeeld. Eindelijk kwam de eerste vrije middag! Ze verveelde zich met haar borduurwerkje, maar haar besluit stond inmiddels vast: zodra het kon ging ze naar de directrice om haar te vragen of ze extern piano- en vioolles mocht nemen.

Mevrouw Verhoeven fronste. 'Meteen twee instrumenten, kind. Is dat niet een beetje... ambitieus?'

Nellie haalde haar schouders op. 'Ik kan gewoon niet beslissen,' beweerde ze. 'Beide instrumenten klinken zo mooi.'

Het klonk meer naar een gemartelde kat als Elsa de viool bespeelde en Nores pianospel was ook niet erg virtuoos.

De directrice knikte echter toegeeflijk. 'Je moet immers veel inhalen. Laten we maar eens zien wat we kunnen regelen. Je

ouders moeten daar natuurlijk wel toestemming voor geven.’

Nellie knikte. Haar ouders moesten de privélessen ongetwijfeld betalen, maar ze was niet bang dat haar moeder er bezwaar tegen zou hebben: zij wilde mevrouw Verhoeven vast niet vertellen dat ze ergens tegen was.

De directrice liet Nellie een paar dagen later al bij zich komen en gaf haar het adres van haar toekomstige leraar. Het verbaasde Nellie dat dit een muziekstudent was die een kamer huurde bij ene mevrouw Smit-Visser.

‘Mevrouw Smit-Visser heeft hier als lerares gewerkt,’ vertelde de directrice. ‘Nu heeft ze een pension. Ze verleent onderdak aan conservatoriumstudenten die in haar huis muziekles aan beginners mogen geven. Daarmee kunnen de jonge heren hun studie betalen en ze zijn mevrouw Smit-Visser dan ook bijzonder dankbaar. Zij is natuurlijk altijd thuis als je les hebt. De jonge heren mogen zich uiteraard geen domme dingen in het hoofd halen.’

Nellie knikte gehoorzaam, maar zuchtte inwendig. De aanwezigheid van de voormalige lerares zou de zaak moeilijker maken.

★★★

Maar toen ze, voor het eerst alleen, naar haar eerste les ging bleek al gauw dat haar vrees volkomen ongegrond was geweest. Mevrouw Smit-Visser had een goed gehoor en ze vond de tonen die een beginner, vooral op de viool, produceerde een gruwel zodat ze altijd naar de verste kamer van haar mooie huis in de stad vluchtte, zodra Frédérique Leclerc of Ulrich van Loon hun leerlingen ontvingen.

Nellie zou les krijgen van Frédérique Leclerc, die zowel viool- als pianoles gaf. Nellie vond hem meteen sympathiek. Hij had donker haar, was vrij klein en kwam uit het Franssprekende deel van België, zodat hij Nederlands sprak met een licht accent. Monsieur Frédérique, zoals hij zich liet noemen, was niet veel ouder dan Phipps en hij begroette Nellie heel verrassend met de vraag waarom ze echt bij hem kwam.

‘Wilt u echt muziek leren maken of gaat het er vooral om

aan de troosteloze middagen op de kostschool te ontkomen?' vroeg hij met een knipoog.

'Geen van beide.' Nellie vertelde hem haar plan.

Frédérique reageerde verbaasd, maar niet meteen afwijzend. 'U wilt dus niet dat ik u lesgeef maar uw vriend? Terwijl u...'

'Terwijl ik diergeneeskunde studeer. Inderdaad. Ik zal jullie echt niet storen. Ik ga gewoon ergens zitten om te lezen of aantekeningen te maken.'

'Dat is een heel bijzonder plan.' Frédérique rolde met zijn ogen. 'Het lijkt me ontzettend moeilijk om indirect geneeskunde te studeren. En wat vindt de jongeman daarvan? Kan hij op z'n minst enig enthousiasme voor muziek opbrengen?'

Nellie zei met een ondeugende glimlach: 'Er kan hem niets beters overkomen. U zult verbaasd zijn. Goed, volgende week donderdag dus?'

'Ik vind het prima,' zei Frédérique. 'Als ik mijn geld krijg maakt het mij niet uit wie ik lesgeef.'

Nellie wachtte tot het eerste weekend dat ze bij haar grootouders doorbracht en schreef toen pas een brief aan Phipps. Ze ging er niet van uit dat de brieven van de leerlingen van de St. Elisabeth School werden gecensureerd, maar wilde op zeker spelen. Bovendien was er verder niet veel te doen in het huis, want de Van de Veldes woonden in de stad. Abel van de Velde was een vooraanstaand arts geweest, maar hij had zijn praktijk een paar jaar eerder verkocht. Hij leefde nu als rentenier en verdiepte zich in boeken over reizen naar verre landen. Zelf ging hij nooit op reis, de Van de Veldes waren zelfs nog nooit op bezoek geweest bij hun dochter in België.

Zijn vrouw Henriëtte was maatschappelijk actief. Ze zat in het bestuur van verschillende liefdadigheidsverenigingen en organisaties ter bevordering van de schone kunsten. Ze had het druk met bals, vernissages en voordrachten, maar ze vond Nellie nog te jong om aan de meeste evenementen mee te doen. Het was wel de bedoeling dat ze tijdens haar kostschooltijd veel

concerten, toneelstukken en kunsttentoonstellingen bezocht, een welkome afwisseling van het leven in het internaat. Haar grootmoeder verheugde zich nu al op haar gezelschap, omdat haar man alleen met grote tegenzin uitging. Nellie kon goed met hem opschieten, vooral omdat ze hem nooit stoorde en bovendien belangstelling had voor zijn bibliotheek. Daar vond ze veel boeken over geneeskunde, waar ze tijdens haar studie veel aan kon hebben. Deze boeken gingen weliswaar alleen over geneeskunde bij mensen, maar Nellie nam aan dat er weinig verschil was tussen mens en dier.

Het belangrijkste was nu dat ze met haar studie begon. Ze schreef Phipps een korte brief, waarin ze hem liet weten dat ze hem aanstaande donderdag in het huis van mevrouw Smit-Visser verwachtte. *Neem je viool mee en blijf onopvallend voor het huis wachten. Zelf kom ik met een rijtuig, waarvan de koetsier opdracht heeft me in het oog te houden tot ik binnen ben. Dan mag je aanbellen. Vraag naar meneer Frédérique Leclerc.*

★★★

Die donderdag merkte ze tot haar grote verbazing dat haar nieuwe ‘muziekdocent’ de geheimzinnigheid tot in detail had gepland. Monsieur Frédérique zou Phipps zelf binnenlaten en had voor Nellie een geheime werkplek gevonden. ‘U kunt in mijn kamer studeren, dan hebt u iets meer rust. Nog belangrijker is dat mevrouw Smit-Visser u niet ziet als ze toch even binnenkomt. Dat gebeurt weliswaar zelden, maar het kan wel. Waar blijft hij, uw toekomstige promotor?’ vroeg hij grijnzend. Op datzelfde moment werd er aangebeld. Phipps stond met zijn vioolkist en een aktetas voor de deur en Frédérique nam hem mee naar de salon.

Nellie keek Phipps stralend aan. ‘Is dit niet fantastisch geregeld?’ vroeg ze euforisch. ‘Vertel me snel hoe het met je gaat en hoe de eerste colleges waren. Heb je aantekeningen gemaakt?’

Phipps leek een beetje overweldigd, maar vertelde toen dat zijn kamer in orde was, zijn medebewoners aardig waren en de studie vermoeiend was. Hij moest zich enorm concentreren

om alles te begrijpen. Bovendien ging het eerst nog helemaal niet over dieren, maar over natuur- en scheikunde. ‘Dat heb je eigenlijk niet nodig,’ zei hij.

Nellie keek hem boos aan. ‘Als ik dat niet nodig had, hoefde jij het toch ook niet te studeren, of wel? Het gaat vast om basiskennis. Laat dus maar zien.’ Ze wachtte ongeduldig tot Phipps een kladblok met zijn aantekeningen en de bijbehorende lesboeken had uitgepakt.

‘Wat moet ik zolang doen?’ vroeg hij. ‘Waar zijn we hier eigenlijk? Dit huis –’

‘...is een muziekschool,’ zei Frédérique Leclerc. ‘En ik ben de leraar. Mademoiselle Van der Heyden zei dat u graag viool en piano wilde leren spelen.’

Nellie glimlachte. ‘Verrassing!’ zei ze blij. ‘Precies zoals ik al zei: jij helpt mij en ik help jou.’

Phipps slikte. Hij begon het langzaam te begrijpen. Ten slotte straalde hij.

‘Pak uw viool maar eens uit,’ zei Frédérique. Even later was hij degene die verbaasd was, want Phipps’ spel betoverde hem compleet.

Nellie trok zich terug, zodat ze zich in alle rust over Phipps aantekeningen kon buigen. Ze probeerde het college scheikunde te reconstrueren en maakte ondertussen aantekeningen. Ze hoorde maar half dat Phipps en Frédérique flink aan de slag gingen. De jonge muziekleraar had er duidelijk veel plezier in om het vioolspel van dit natuurtalent bij te schaven.

Ze waren alle drie meer dan tevreden toen het lesuur afgelopen was.

‘Ik heb nog nooit piano gespeeld,’ zei Phipps nog, voordat ze afscheid namen. ‘Wat dat betreft ben ik wel echt een beginnende.’

‘Dat blijft vast niet lang zo,’ zei Frédérique.

EEN NIEUWE MEESLEPENDE ROMAN VAN BESTSELLERAUTEUR SARAH LARK

België, 1912. Vrouwen mogen niet studeren voor dierenarts, maar dat is het enige dat Nellie ooit gewild heeft. Daarom sluiten zij en haar jeugdvriend Philipp De Groot, die de dierenartspraktijk van haar vader zal overnemen, een verstandshuwelijk: Nellie kan zo aan de slag als 'assistent', en Philipp kan zich wijden aan zijn echte liefde: muziek. Wanneer Philipp na de oorlog de kans krijgt om van muziek zijn beroep te maken, verdwijnt hij plotse-ling uit Nellies leven. Met haar collega Maria reist Nellie dan naar Duitsland, om een dierenartsprak-tijk op te zetten in Berlijn. Maar het verleden en de liefde halen haar snel in, en een nog verdere bestem-ming wacht...

Deel 2 in de serie Het nieuwe land
verschijnt november 2022

Sarah Lark | **Grote dromen** | ISBN: 9789026161230 | 544 Pagina's | € 22,50 |
Vertaler: Jolanda te Lindert
Grote dromen verschijnt 12 juli 2022